

1. Titel project

Omgevingsplan Amersfoort

2. Indiener

Organisatie: gemeente Amersfoort

Contactpersonen: Selma Eigenhuis en Annelies Vlaar-Zijderveld

e-mails: se.eigenhuis@amersfoort.nl / KE.Vlaar-Zijderveld@amersfoort.nl

tel. nrs.: 033 469 5124 / 033 469 4406

3. Projectbeschrijving (korte beschrijving doel, locatie, betrokken partijen etc.)

Algemeen

Door eerst het gehele grondgebied van de gemeente Amersfoort aan te wijzen als experiment bestemmingsplan met verbrede reikwijdte kan vervolgens gefaseerd worden gewerkt naar één integraal Omgevingsplan voor het hele grondgebied.

Actualiseren bestemmingsplannen

Tot 1 juli 2013 heeft Amersfoort met succes gewerkt aan het actualiseren van haar (verouderde)bestemmingsplannen. Voor nu is een belangrijke opgave om de geldende bestemmingsplannen actueel te houden en digitaal beschikbaar te stellen volgens de IMRO codering vóór invoering van de nieuwe Omgevingswet (31 december 2018).

Eén uitgangspunt voor de implementatie is dat we aan de slag gaan aan de hand van 'experimenten/proeftuinen' in de geest van de Omgevingswet. Al 'werkende weg' worden er ervaringen opgedaan die weerslag krijgen in het Plan van Aanpak voor de implementatie. Het nieuwe Omgevingsplan voor Kattenbroek, Randenbroek-Schuilenburg en Leusderkwartier is één van de experimenten.

Kansen Omgevingsplan

Door nu alvast bij het actueel houden en verdere digitalisering van bestemmingsplannen te werken in de geest van de Omgevingswet kan er gefaseerd gewerkt worden naar één Omgevingsplan voor het hele grondgebied. Vanuit de Crisis- en herstelwet zijn er immers mogelijkheden om een breder en integraler bestemmingsplan te realiseren vooruitlopend op de toekomstige Omgevingswet. Hierdoor ontstaan er voor de gemeente kansen om de integrale beleidsuitgangspunten uit de gemeentelijke structuurvisie te combineren. De vier uitgangspunten:

We zijn een diverse stad.

We stimuleren meer diversiteit in de stad om het stedelijk karakter te versterken, zowel sociaal-maatschappelijk, als in cultuur en vrije tijd, architectuur en ecologie, economie en bereikbaarheid.

We zijn een duurzame stad.

We hebben de ambitie om in 2030 een CO2 neutrale stad en klimaatbestendige stad te zijn en gebruiken de uitgangspunten van C2C. Duurzaamheid vraagt oog voor de toekomst en is integraal in de ruimtelijke thema's leefklimaat, bereikbaarheid en economie in de structuurvisie verwerkt.

We willen waardecreatie.

Een nieuwe ontwikkeling voegt een kwaliteit (fysiek, ruimtelijk, sociaal, economisch) toe aan de stad, dus geen verlies kwaliteit elders.

We denken vanuit de plek en context.

We benutten de omgeving zoveel mogelijk en bouwen voort op bestaande kwaliteiten, zowel cultuurhistorisch, ecologisch, bodem als waterbeheer. Nieuwe ontwikkelingen moeten goed ingepast worden. Flexibel, duurzaam, aansluitend op een behoefte, maar geen hinder,

concurrentie of conflict met omgeving.

Normstellingen uit diverse regelingen (bestemmingsplan, verordeningen) kunnen worden geïntegreerd en afgewogen in een plan. Hierdoor kunnen doelen en ambities in de fysieke leefomgeving beter worden gerealiseerd.

Fasering

De overige plannen die nog moeten worden gedigitaliseerd en actueel gehouden worden verder in fases opgepakt, maar zullen gereed moeten zijn voor invoering van de nieuwe Omgevingswet.

Participatie.

Het opstellen van een Omgevingsplan zal een nauwe samenwerking vragen van verschillende partijen en disciplines. In eerste instantie zijn dat de gemeente Amersfoort met college van B&W, gemeenteraad, disciplines t.a.v. de fysieke leefomgeving. Het in zo vroeg mogelijk stadium betrekken van bewoners, ondernemers en overige belanghebbenden is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Ook is het van belang aan te sluiten bij de bestuurlijke vernieuwing gericht om burgerparticipatie te verbeteren en te blijven doorontwikkelen.

Digitalisering

In de nieuwe Omgevingswet is digitalisering een belangrijke pijler. De digitale dienstverlening aan burgers en bedrijven staat centraal en de mogelijkheden zullen nog verder worden benut. De belangrijke stappen die gezet zijn met de ontwikkeling van de RO-standaarden en de site RO-online worden in de nieuwe wet gehandhaafd en verder doorontwikkeld. Ook voor het Omgevingsplan zal het verplicht zijn om alle locatiegebonden regels eenvoudig raadpleegbaar te maken op de landelijke voorziening. Er is landelijk gezien digitaal nog niet veel ervaring met het opstellen van een dergelijk breed plan. Belangrijk is om hierdoor ervaringen en kennis uit te wisselen. Overleg met andere gemeenten die een dergelijk plan ontwikkelen, VNG, het ministerie I&M en provincie Utrecht zal daarbij nodig zijn.

4, 5 en 6. Hoe draagt het project bij aan het bestrijden van de economische crisis, innovatieve ontwikkelingen en duurzaamheid

Algemeen

Zoals het er nu naar uit ziet, zullen bij invoering van de Omgevingswet, alle bestemmingsplannen en beheersverordeningen worden aangemerkt als één Omgevingsplan. De gemeente staat voor de taak om van dat 'cosmetische' omgevingsplan daadwerkelijk één uniform en integraal plan te maken.

Het omgevingsplan bevat voor het gehele grondgebied van de gemeente een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en andere regels die met het oog daarop nodig zijn. Daarnaast is er sprake van een veranderende rol van de gemeente naar faciliterend en uitnodigend (uitnodigingsplanologie). Ook de verdergaande standaardisering, uniformiteit en bundeling van regelingen zal dit versterken mede door deregulering.

Deregulering, flexibiliteit in het plan en een goede digitale informatievoorziening (digitale omgevingsplan) zal processen versnellen en proceskosten en onderzoekslasten verminderen.

Duurzaamheid

In het kader van het project onderzoeken we ook de mogelijkheden om duurzaamheid te borgen in het omgevingsplan. In de huidige bestemmingsplannen is duurzaamheid niet of nauwelijks verankerd. Duurzame maatregelen zijn nu niet afdwingbaar; het blijft bij stimuleren en verleiden, waarbij de planvorming vaak al vergevorderd is. Wij denken bijvoorbeeld aan een afwegingskader dat wordt verbreed met toetsbare criteria en scores. Plannen kunnen alleen doorgang vinden als een minimale (nader te bepalen) score is gehaald. Thema's in het afwegingskader zijn o.a.: energie, gebouwen, leefbaarheid, ruimtegebruik, water, bodem, afval- en grondstoffen, lucht, externe

veiligheid, geluid, natuur, landschap, groen, economie, verkeer, materiaalgebruik en klimaatadaptatie. We onderzoeken enerzijds of hogere normen dan bouwbesluit of andere wetgeving juridisch haalbaar zijn en anderzijds of flexibel met wettelijke regels is om te gaan onder voorwaarde van hoge duurzaamheidsscore.

Transformatie en flexibiliteit

In het kader van het project verkennen we ook op welke manier wij leegstand van gebouwen (zoals kantoren en onderwijsvoorzieningen) kunnen tegen gaan/voorkomen. Flexibele bestemmingen moeten het ook mogelijk maken dat initiatieven van bewoners voor de start van kleine bedrijfjes e.d. makkelijker van de grond komen, zonder lange procedures en zware onderzoekslasten, terwijl ook de rechtszekerheid niet (te veel) onder druk mag komen te staan.

Pilot participatie

De pilot Omgevingsplan wordt nadrukkelijk ook gebruikt om de vernieuwing van de participatie te onderzoeken. Hoe krijgen we alle belangen in beeld aan de voorkant van een ontwikkeling?

Is het mogelijk bepaalde waarden te koppelen aan een gebied, om een goede – objectieve- afweging van belangen te bevorderen.

7. Tegen welke wettelijke grens loopt het project aan en wat zou aan wetten/regels moeten veranderen?

Eén van de bestemmingsplannen die deel uit gaat maken van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte moet op basis van de Wet ruimtelijke ordening worden geactualiseerd voor juli 2017. Gelet op het experimentele karakter en de zoektocht naar de mogelijkheden van de Omgevingswet schatten we in dat deze termijn niet gehaald wordt.

Alle regels die betrekking hebben op de ruimte waarin we wonen, werken en recreëren in het omgevingsplan - de fysieke leefomgeving - willen wij nader onderzoeken voor opname in een omgevingsplan. Hiernaast zal ook onderzocht worden in welke mate integratie met milieuwetgeving ingezet kan worden waarbij een zo goed mogelijke ruimtelijke milieukwaliteit voorop staat. Hierbij is de inzet telkens: het realiseren van een gezonde, veilige en prettige leef- en werkomgeving. De volgende onderwerpen komen daar bij zeker aan bod: bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen en cultureel erfgoed. Daarnaast is het uitgangspunt bij het maken van het bestemmingsplan Amersfoort-Zuid en Kattenbroek is om - vooruitlopend op het integrale Omgevingsplan voor het hele grondgebied - zoveel mogelijk regelingen te integreren. Een uitdagende opgave die begint met het inventariseren van alle toepasselijke beleidsregels en verordeningen in Amersfoort.

8. Tijdsplanning (start/einde)?

De aanwijzingsprocedure van de Minister vergt meer dan een half jaar. In de periode tussen de aanmelding en de inwerkingtreding is het al mogelijk om het plan voor te bereiden. De planning is om het experiment bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor het hele grondgebied van Amersfoort aan te melden voor de vijftiende tranche van 1 oktober 2016. Gefaseerd kan dan worden gewerkt naar één integraal Omgevingsplan voor het hele grondgebied van Amersfoort. Gestart wordt nu met de laatste woongebieden die nog moeten worden gedigitaliseerd en actueel moeten worden gehouden, te weten Kattenbroek en Amersfoort Zuid (Leusderkwartier en Randenbroek-Schuilenburg). De overige plannen die nog moeten worden gedigitaliseerd en actueel gehouden worden verder in fases opgepakt, maar zullen gereed moeten zijn voor invoering van de nieuwe Omgevingswet.